

ΣΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΙΩΑΝΝΑΣ ΛΕΜΠΑ

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Π' ΟΛΕΣ τις γυναίκες του ατελιέ μας, είχα συμπαθήσει περισσότερο την πιο άχαρη και κρύα, εκείνη άκριβώς που κανείς δεν την αγαπούσε : Την Κλαίρη 'Αρζάν. Δεν ξέρω γιατί, απ' την πρώτη όμως στιγμή που την είδα, μου φάνηκε πως η γυναίκα αυτή, ή φαινομενικά αντιπαθητική και άναίσθητη, έκρυβε μια καρδιά πολύ τρυφερή, πολύ μεγάλη, πολύ πονεμένη. Οι άλλες οι γυναίκες την περιφρονούσαν και την κοροΐδευαν επειδή δεν ήταν φιλάσε-

σκη και δεν είχε έρωτικές περιπέτειες. Έγώ όμως είχα την γνώμη πως η Κλαίρη θα είχε βασανιστεί τρομερά στη ζωή της απ' τα βέλη της αγάπης και πως η γυναίκα αυτή είχε κρημμένο στα βάθη της καρδιάς της ένα πολύ μεγάλο μυστικό. Γι' αυτό και την κάλεσα να περάσει λίγες μέρες μαζί μου στην έξοχη, όταν έφρουα απ' το Παρίσι με άδεια.

Και ένα βράδυ, η Κλαίρη 'Αρζάν μου άνοιξε την καρδιά της και μου είπε όλη την άπλη και λυπητερή ιστορία της ζωής της. Έκεινη τη μέρα απ' το πρωί την έβλεπα άνησυχη και ταραγμένη με νεύρα τεταγμένα, έτοιμη από στιγμή σε στιγμή να ξεσπάσει σε δάκρυα. Το βράδυ, ή φρα όχτώ, κάτσαμε μαζί, άμילητοι, στην όχθη του μικρού ποταμού που έξωσε όλυθη το χωριό μας. 'Η νύχτα άντικαθέρπειζε σε άπάνεμα νερά του ποταμού τόν άστροφωτισμένο ούρανό. Βαθύτατη γαλήνη βασιλευσε παντού. Πέρα, μακριά, άκούγονταν ό άντικαλος από τα μουγκρίσματα που έβγαζαν τα άποσταμένα καρατέρια.

Άξαφνα η Κλαίρη έσπεσε μπρούμυτα μες στο χορτάρι, έκρυψε το πρόσωπό της μες στα χέρια της και έξασπασε σ' άναφυλλήττα. Δέ θυμάμαι πια τα πρώτα λόγια που έξεπήδησαν τότε μες απ' τη βουρκομένη καρδιά της. Θυμάμαι όμως τη συνέχεια της παθητικής έξομολογήσώς της :

«Η ζωή μου ήταν πολύ δυστυχισμένη, άρχισε να μου λέει η Κλαίρη. Όταν ήμουν 20 χρονών, δούλευα σ' ένα μοδιστάδικο με είκοσι όχτώ άλλες κοπέλες... Η ζωή μου ήταν κρύα και μονότονη. Δεν είχα οικογένεια. Είχα μια γοργά θεία κομψή, που μου είχε παραχωρήσει ένα δωμάτιο στο σπίτι της...

«Ποτέ μου δεν μπόρεσα νάχω ένα φίλο πολύ καιρό. Άλλοτε με παρατούσε κείνος και άλλοτε πάλι τον βαργνίζουσα και τον παρατούσα εγώ. Λες και ήτανε γοργό μου να μπορώ να πιάσω στερεή αγάπη μ' έναν άντρα. Τι θλιβερή και άχαρη ζωή περνούσα τότε. Απ' το πρωί ως το βράδυ ήμουν με το γέλιο στο στόμα—ένα προκλητικό και άδιάντροπο γέλιο—μ' απόδ μέσα η καρδιά μου το ήξερε !... «Η ουσία πλυσμένη για ν' άφοσιωθώ μονάχα σ' έναν άντρα, και όμως αυτό ήταν άδύνατο να το άπολαύσω... Είχα βγάλει όνομα γυναίκα σ' άκαρδής, που ζητάει μονάχα την παροδική χαρά σ' έφημους έρωτες... Οτιόσο, εγώ λαχταρούσα να βρω τόν ένα και μοναδικό άντρα που θα μιλούσε στην καρδιά μου, για να του άποσπαθώ να γίνω σκλάβη του, να τον κυτώσει μες στα μάτια, να κάνω ό,τι θα μου διατάξει αυτός... Κάθε βράδυ, όταν τελείωνα απ' τη δουλειά κ' έφερανα μόνη μου βόλτες στους σκοτεινούς, άπόκκεντρους δρομάκους του Παρισιού και τους έβλεπα γεμάτους, έρωτικά ζευγάρια, έννοιωθα μία μαύρη άπελπισία να πλημμυράη την καρδιά μου. Έμένα κανείς δεν θα μ' αγαπούσε και γο δεν θα βάρσικα έναν άντρα να τόν αγαπήσω !

«Είχα πιάσει πολλούς φίλους. Μά τους συχαινόμενον ύστερ' από λίγες μέρες. Όλοι εκείνοι οι άντρες έμοιαζαν πολύ άναμεταξύ τους και πολλές φορές ό ένας ήτανε χειρότερος από τόν άλλον. Όλοι ήτανε σκληροί, πρότυχοι, έγωιστάι. Και αν κάποτε τύν ανε να γνωρίσω κανένα λεπτό, διακριτικό και εγγενή, ή άπονοήτευση μου τότε ήτανε άκόμα μεγαλύτερη, γιατί δεν περνούσε πολλές καιρές και καταλάβαινα τόν πραγματικό, τό διεστραμμένο χαρακτήρα του, που τόν έκρυβαν κάτω από τη φαινομενική τους λεπτότητα...

«Στό μοδιστάδικο όμως που δούλευα ήτανε και ένας νέος που όλοι τόν φώναζαν Κακό. Οι γυναίκες δεν ήθελαν να τόν βλέπουν στα μάτια τους, μά την ίδια περιφρόνηση αισθανότανε και κείνος γο τό φίλο μας. Τό βλέμμα αυτού του ανθρώπου ήταν άγριο : σέ τρυπούσε σάν μουχάρι και φανέρωνε μίσος και περιφρόνηση. Τό μ'εκαπό του ήτανε στενό, τό στόμα του πάντα κλειστό, τά μαλλιά του κοντά και σκληρά... Πάντα ήτανε μόνος του, ποτέ δεν τόν είδα με παρέα...

«Μιά μέρα, τά μάτια μου έπεσαν στα χέρια του. Ξέρεις βέβαια πόσ' πολλές φορές τά χέρια μιλάνε ! Άχ ! τι όρατα χέρια που είχε ό Κακός. Μικρά, άσπρα, ήρεμα, παιδικά χέρια που φοβότανε να παλαίψουν !... Είχα μείνει μ' άνοιχτό τό στόμα από την κατάπληξη. Ποτέ δεν τό φανταζόμουν πως ό άγαπώντερος αυτός θα μπορούσε να έχη τόσο ευγενικά χέρια !... Και τότε, χωρίς να ξέρω τι κάνω, άρχισα να τόν παρακαλώ, μά οι φιληγάδες μου έβλαν

στοιχήματα μαζί πός δε θα τα κατάφερα να μιλήξω τό άγριο αυτό στό δάχτυλό μου...

Και όμως : τόν τύλιξα ! Ένα βράδυ, τη στιγμή που φεύγαμε απ' τη δουλειά, με πλησίασε και μου είπε χωρίς περιστροφές : — Θέλεις νάρθεις σπίτι μου ; Μονάχα όμως για μιά βδομάδα. Όχι περισσότερο...

«Δέχθηκα. Έπειδή όμως την πρόταση αυτή μου την έκανε μπρός σ' όλες τις γυναίκες του μοδιστάδικο, περσίχτηκα πολύ, τό πήρα τό ζήτημα στό φιλότιμο κ' έκανα τά άδύνατα δυνατά για να μείνω μαζί του περισσότερο από μιά βδομάδα... Και τό κατάφερα αυτό... Ύστερα όμως από λίγον καιρό, κατάλαβα πως ήμουν σκλάβη του Κακού.

«Είναι άδύνατον να ύπάρξη στόν κόσμο πιο σκληρόκαρδος, πιο άπότομος, πιο κακός, πιο μοχθηρός και πιο πρότυχος άντρας από αυτόν. Ό,τι και άν του έκανα, όποια θυσία και άν έκανα για αυτόν, με πλήρωνα μονάχα με βρισιές, με την περιφρόνηση του—και με ξύλο. Όστόσο, με μεγάλο κόπο τά κατάφερα να μείνω δεκαπέντε μέρες στό δωμάτιό του, τρεις βδομάδες, ένα όλόκληρο μήνα... Τό γέλιο είχε χαθεί από τό στόμα μου. Δεν μπορούσα πια να κοιμηθώ τη νύχτα. Γιατί τη νύχτα μονάχα μπορούσα να τόν βλέπω καταπρόσωπο άφορα—ένώ εκείνος κοιμότανε—να τόν χαιδέω, να τόν φιλώ στόν λαιμό και στα μαλλιά, χωρίς εκείνος να καταλαβαίνει τίποτα.

«Τόν αγαπούσα, γιατί καταλάβαινα πως ήτανε πολύ πονεμένος, πολύ πικραμένος, πως ή ψυχή του θα είχε ματώσει από κάποιο τρομερό μαρτύριο. Σπανίως μου μιλούσε. Όστόσο στό βλέμμα του ζωγραφίζοτανε κάπου-κάπου μία άπέραντη άπελπισία. Ποιάς κρυφός πόνος του θέρριζε τά σωτικά ; Αυτό ποτέ δεν μπόρεσα να τό μάθω. Και ούτε τολμούσα να τόν ρωτήσω σχετικά με την περιττή ζωή του, επειδή ήμουν σίγουρη πως δεν θα μου έλεγε τίποτα. Σιγά-σιγά, άρχισα να τού συγχωρώ την κακία του και τη μοχθηρία του. «Ο άνθρωπος αυτός, έλεγα με τό νού μου, έγινε κακός επειδή ένόσσε πολύ.»

«Έξη μήνες πέρασαν και έξακολουθούσα να μένω στό δωμάτιό του. Όταν μου συνέβαινε να κλάμω πολύ από την άπελπισία μου ή επειδή με κακομεταχειρίστηκαν και πάλι, μου έφτανε να δώ τά χέρια του, για να μαλακώω άμέσως ό πόνος μου και να παρηγορηθώ... Έπίστευα πως τά χέρια αυτά θα άνήκανε σε μία ευγενική και τρυφερή ψυχή, άδιάφορο άν ό άνθρωπος αυτός μου φερότανε ήσυχά και βίβαρα... Προσπαθούσα τότε να φωνάω πιο ήρεμη, πιο καλήβολη, έβαζα όλα τά δινάτά μου για να τόν ευχρησιόποιω, να τόν περιποιηθώ όσο μπορούσα καλύτερα, πηγαίνοντας με την έλπίδα πως τόν συγκαίνουσα έπαι τέλους καμιά μέρα, πός θα τόν έβλεπα γονατιστό μπροστά μου, πός θα τόν άνοιξη την σκοτεινή καρδιά του, κλαίοντας να μου ζητήη συγγνώμη για τη διαγωγή του, με τά βασανιστήρια που μου έκανε...

«Μά ή μέρα αυτή δεν έιχότανε... Στό μεταξύ, είχα βάλει τό σπιατικό του σε τάξη. Έκανα οικονομίες στο ντύσμά μου για να μην του λείπη εκείνου τίποτα. Τίν περιποιόμουν εάν σκλάβη του, ή σάν μητέρα του...

«Πέρασαν έφτά, όχτώ, έννιά μήνες κ' εγώ τούσα άκόμα μαζί του. Είχα ξεχάσει πια τί θα ήη καλός λόγος, έρωτικό χόδι, τρυφερή κοιβέντα... Τά νεύρα μου είχανε χαλαρωθεί, ό χοροκίχρος μου είχε αλλάξει, είχα γίνει άλλος άνθρωπος. Και έξακολουθούσα να ζω κουλουριασμένη σάν σκυλλί στα πόδια του, κοιτώνοτας τόν στα μάτια και περιμένοντας από στιγμή σε στιγμή τό μεγάλο ήράμα που θ' άλλαζε την κατάσταση η.

«Τό δρόμα αυτό, που τό περιμένα με τόσο χτυποκάρδι, συνέβη πράγματι, όχι όμως όπως τό φανταζόμουν εγώ.

«Μιά Κυριακή πρωί, μου είπε πως ήθελε πολύ να πάμε σε γαμένα προσέτιο, έξω απ' τό Παρίσι, να εσκάρημολυγί... Πήραμε τό τραίνο... Και ύστερ' από δυό ώρες ή άμαξοστοιγία μας βρισκότανε άναποδογουρισμένη πάνω στις σιδηροδρομικές γραμμές. Μία γαίνα είχε έκκαρτωθεί απ' τη θέση της κ' έγινε αταία τού τρομερού εκείνου δυστυχήματος.

«Άνάμεσα στις ριναλές κραυγές πόνου και άγωνίας που ύψώνονταν από παντού, εγώ βρισκόμουν—ζωντανή—δίπλα στόν καλό μου που ήτανε σοβαρά θλιμένος. Άρχισα τότε να φωνάζω τρελή άπό την άπελπισία μου. Προσπάθησα να τόν φηξώ μες από τά έρείπια του βαγονιού,μά δεν είχα τί δύναμη. Έκεινη τη στιγμή ήθσανε κάτι άνδρες και τόν τράβηξαν, και τόν μετέφεραν σε κάτι χοχτήρια εκεί κοντά...

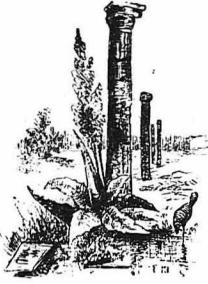
«Ο Κακός ήταν άναίσθητος. Πάνω στό κεφάλι του άνθιζαν παρξένες παπαρούνες—μαγάλες κόκκινες πληγές. Τό σωμα του είχε γίνει θούμματα.—Όστόσο άνέπνευε άκόμα... Μά ήταν έτοιμη άνοιξη τά μάτια...

«Θέ μου τό πρόσωπό του είχε αλλάξει με μιάς έκφραση ! Είχε

ΓΙΑΡΑΞΕΝΕΣ ΜΒΛΕΤΕΣ

|| Η ΡΕΚΛΑΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ||

Τά μεγαλεία τών Νεοελλήνων. Τί εἶπε ὁ Κλεμανσώ. 'Ο... Φαβροποιὸς τῆς Ζακύνθου. Κεφαλοποδαρμαγεῖριον ἢ... Ὠραία 'Ελλάς! 'Η παράξενος καὶ πελοπόννητος ἐπιγραφὴς! 'Ο θάνατος, ἡ ζωὴ, ἡ λύπη καὶ ἡ χαρὰ ἀδερφωμένες. 'Ο Βικτωρ Οὐγκὼ καὶ τὰ μαστιχάδικα τών Πατρῶν. 'Η Δικαιοσύνη καὶ τὰ τριαντάφυλλα. Τὰ Κουρεῖα στῆ Σύρο. Συμβολικῆς εἰκόνες. Τί σημαίνουν τὰ τέσσερα Φ. 'Η κηδεὶα τοῦ Βερσέ, κτλ. κτλ.

'Εγράψαμε γιὰ τὴν μανία ποὺ εἶχεν ἡ περασμένη γενεά, στὶς Γαλλικὰς καὶ τὶς ἀρχαῖες ἐπιγραφάς. Νὰ ἦταν ὁμοῦ αὐτὸ μόνον;

'Όταν ὁ Κλεμανσώ ἤθεε στὴν 'Ελλάδα καὶ ταξίδεψε σὲ διάφορα μέρη τῆς Πελοποννήσου, πῆγε καὶ στὸν Μισορά, ὅπου τοῦ ἔκανε ἐντύπωση τὸ γεγονός, ὅτι ὅλα τὰ πράγματα ἦσαν **μεγάλα**, ξίπανοι στίχοι... ἐπιγραφές: G r a n d Café, G r a n d Restaurant, G r a n d Hotel.

Ρώτησε λοιπὸν ὁ Γάλλος πολιτικός: — 'Όστε δὲν ἔμεινε τίποτε μικρὸ στὴν 'Ελλάδα; Στὴν 'Αθήνα μάλιστα ὑπῆρχε, πρὸ καιροῦ καὶ ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ σὲ ἓνα ἰδιωτικὸ λῦκειο: «G r a n d Lycée...» Καὶ σήμερα ἀκόμη γύρω στὴν 'Ομόνοια καὶ στὴν ὁδὸ 'Αθηνᾶς, βλέπει κανεὶς κάποι ὑπόγεια ταβερνετά, μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: 'Γ ρ ἄ ν τ - Μπῶρ!... 'Έως πρὸ ὀλίγου δὲ στὸ Δημαρχεῖο, ὑπῆρχε ἀπὸ πάνω ἀπὸ ἓνα οὐραῖο τροχεῖο ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ: «Μ ε γ α Τροχεῖον!». Γενικῆ ἢ δηλαδὴ ἀσθένεια μεγαλείων.

Στὴν Ζάκυνθο πάλιν ὑπῆρχε πρὸ ἐτῶν ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ: **Νίνιος Σγυρίλλος. Φαβροποιὸς**

Τί ἦταν δὲ ὁ φαβροποιὸς αὗτος; 'Αλλοῦστατα σιδηρουργός. 'Επειδὴ δὲ Ἰταλιστὶ λέγεται «φάβρος» ἔγινε κα' αὐτός... «φάβροποιός».

'Επίσης πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀκόμα ἦταν κοντὰ στὸ Χημεῖο στὴν 'Αθήνα τὸ **Γανοποιεῖον ἢ Τριελλίς**, κοντὰ δὲ στὴν παλαιὰ βουλή τοῦ Καλαμίου τὸ γινωστὸ στὴν ἐποχὴ του... **Τορνεῖον**! Τέτοιου εἶδους ἐπιγραφές ἦσαν ἀφθονοὲς μὴ φορὰ στὴν 'Αθήνα.

Ποιὸς λησμόνησε τὸν περιφώνη... **ἀβδελλοποιὸς** τῆς Πλάκας καὶ τὸ περιφώνη... ἐπίσης **Μασαμπεροπωλεῖο ἢ Καλλονὴ**!..

Στὴν ὁδὸν 'Αθηνᾶς ὑπῆρχε ἐπίσης πρὸ ἐτῶν ἡ κατωτὴ ἐπιγραφὴ:

Κεφαλοποδαρμαγεῖριον ἢ 'Ὠραία 'Ελλάς!... Ποῦ ἤθελε νὰ πῆ «πατσάς» ἐν ὑπεριττῆ ἐξελληνίσαι!...

'Αλλὰ ἐκεῖ ποῦ, ἀγνωστον γιὰτί, ἡ ἐπιγραφὴς ἦσαν περιφώνη καὶ πρωτότυπες ἦσαν ἡ ἐπαρχίαι καὶ τὰ νησιά. Καὶ πρῶτα - πρῶτα ἐφάνιζε τὸν ἔξενον, ἡ σύνθεσις τῶν ἐπιγραφῶν. 'Όπως π. χ.

Ἐμπορευματοπωλεῖον - Συμβολαιογραφεῖον καὶ Χαρτοσημοπωλεῖον!... 'Επίσης: **Ἄγρονομικοποιεῖον**!... **Ἄκρη**: **Ἐμφιπλοποιός, ἐπιπλοκοσμητὼρ καὶ κιβωτοποιός**!... Καὶ ἀπὸ κάτω Γαλλιστὶ:

«Seiller, Tapissier et bahutter!...» Καὶ τέλος: **Ζυθοπνευματοπωλεῖον... πνευματοζυθοπωλεῖον καὶ ἀλγυρομανεστροπωλεῖον!** Καὶ ἐξακολουθοῦμε: **Πνευματοκλωνοπωλεῖον**, **Βιβλιοπολιποπαντοπωλεῖον**, **Καπνοοινοπνευματοπωλεῖον**, **Ἄσπυροκαπνοπωλεῖον**, **Ἄλευροαρτομανεστροπωλεῖον**, **Οἶνονπνευματοαρτοπαντοπωλεῖον** καὶ τὸ ἄκρον ἅπτον: **Μαγειροοινοαρτοπωλεῖον!** Καὶ ἀρτοπωλεῖον μὲν καὶ οἶνοπωλεῖον καλὰ **Μαγειροπωλεῖον** ὁμοῦ τί σημαίνει; Μήπως οὐ πούλαει... μαγειροῦς;

'Αλλὰ δὲν εἶνε μονάχα αὐτὰ. 'Εβλεπε κανεὶς ἐκεῖ: **Ἰδιωτικὸν... Ἐπιστολιεῖον!** (**Ἰδιωτικὸν Ταχυδρομεῖον, δηλαδὴ**) καὶ **Γυναικεία πλοκοσμητὼρ ἐκ Φλωρεντίας** καὶ ἄλλα τέτοια.

Σ' ἓνα ποταπολεῖο εἶδαμε κάποτε καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: **Ἄνθου εἶδους ζηντιζμπιροποιεῖον. Ἐξέχρονται θροσσερὶ ἐκ ρεβάτος.**

'Η ζηντιζμπιροσ, δηλαδὴ.

'Αν ὁμοῦ ἡ παραπάνω ἐπιγραφὴς σὰς ἐμφανίζουσι μὲ τὴν σύνγινε ἀγιο, ἀθῶο, εὐγενεκό - σάν τὰ χέρια του. Τί γλυκὰ ποῦ ἦσαν τότε τὰ μάτια του! Μὲ κοίταξε κάμποσο καὶ ὕστερα μοῦ εἶπε: **Ἄγαπημένη μου!...** Καὶ ξεψύχησε... Ξεψύχησε σάν παιδί, μ' ἐξαγινωμένη τὴν καρδιά ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ τὴ μοχθηρία...

Καὶ ἡ Κλαίρη Ἀρζάν, ἐξαπλωμένη πάντοτε μπρούμινα στὸ χορτάρι, ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίρη... νὰ κλαίρη.

Ἰωάννα Λεμπά

θεσί τους, τί θὰ λέγατε μὲ τὴν παρακάτω ἐπιγραφὴν, ποῦ ἦταν μὴ φορὰ σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς κεντρικοὺς δρόμους τοῦ Πειραιῶ:

Κατασκευὴ ὀργάνων, κινῆρας, μανδολίνων καὶ ἑτέρον. Φέρετρα εἰς τιμὰς συγκαταβατικὰς!...

'Ολόκληρος φιλοσοφία! 'Ο θάνατος καὶ ἡ ζωὴ, ἐκεῖ ἀδερφωμένα, ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη ἐνωμένες!

Περίεργα ἐπίσης ἦταν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν καταστημάτων, ποῦ φηγοῦράζαν ἀπάνω στὶς ἐπιγραφάς. 'Αφῆκε ἐποχὴ μὴ φορὰ, ἓνα οἰνοπωλεῖον κοντὰ στὸ 'Ὀδειον, ποῦ ὀνομαζότανε **Ψυχῆς Ἰατρεῖον**.

Στὴν Πάτρα δὲ ὑπῆρχε, καὶ ἴσως νὰ ὑπάρχη καὶ σήμερα ἀκόμα **Πνευματοπωλεῖον ὁ Βικτωρ Οὐγκὼς**, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ποῦ ἀπάνω στὸ στήθος του, τοῦ Βικτωρ Οὐγκὼ δηλαδὴ, ἦταν μὴ δεύτερη, μικρὴ ἐπιγραφὴ ποῦ εἶλεγε: **Ὁὐ γὰρ ὑπάρχει ἀνώτερον πνεῦμα.**

Καὶ στὴ Σύρο, ἀπάνω σ' ἓνα κουρεῖο ἦταν ἡ ἐπιγραφὴ: **Κουρεῖον ἢ ὑπομονή!**...

'Απὸ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὶς ἐπιγραφές ἦταν γεμάτη τότε ἡ 'Αθήνα καὶ ὅλη ἡ 'Ελλάς.

'Υπῆρχε π. χ. στὴν 'Αθήνα **Καρνεῖον ἢ Χάρις** καὶ ἡ **Ἀλήθεια!** Καὶ **Κρεοπωλεῖον ἢ Δικαιοσύνη!**

Μὲ μὴ δικαιοσύνη ζωγραφισμένη δίπλα, μὲ κλεισμένα τὰ μάτια μ' ἓνα τυφλόπαιδο καὶ μὲ μὴ ζυγαριὰ στὸ ἓνα χεῖρ καὶ ἓνα... τριαντάφυλλο στὸ ἄλλο.

'Επίσης στὴν 'Αθήνα ἦταν καὶ τὸ **Κουρεῖον τὸ... γεροντομπούμπουνο!**

Πρὶν ἐξακολουθήσουμε τὶς ἐπιγραφές τοῦ εἶδους αὐτοῦ, ἃς ἐλθουμε καὶ τὶς συμβολικὰς. Ποῖός δὲν θυμᾶται τὰ τέσσερα Φ ποῦ ἀνεγράφοντο σὲ ὅλες τὶς ταβέρνες καὶ τὶς μυγαριές;

Φίλε φέρε φάγε φύγε
Μι' ὅταν ἔχεις
Μι' ὅταν ἔχεις
Ἐλα πίνε
Μι' ὅταν ἔχεις
καὶ δὲν δίνεις
νὰ μὴν ἐχῆσαι
νὰ πίνης.

'Η τὸ ἔξυμον καὶ ἀτέλειστο ἐκείνο, ποῦ ἀναγραφότανε στὸὺς φούρνους ἰδίως καὶ στὶς ταβέρνες μὴ φορὰ.

Σήμερα βερσέ δὲν ἔχει αἶριο ἔχει!...

'Η τὴ ζωγραφιστὴ ἐκείνη κηδεῖα, ποῦ δόσημα τὸν θάνατο τοῦ... «Βερσέ» προσωποποιουμένου, καὶ τὴν ἐκφορά τῶν λεμφῶν του, ἐνῶ ἀπὸ κάτω φηγοῦράζετε ἓνα κοίμα, τῷ ὀπίσθῳ, δυστυχῶς, μόνον τὸν πρῶτον σιχὸν ἐνθυμείται ὁ γράζων, παρακαλῶν ὄσους τὸν γνωρίζουν, νὰ τὸν συμπληρώσουν καὶ νὰ τὸν στείλουν στὸ «Μπουκέτο».

'Ο Βερσέσ ἀπέθανε, τὸ τζάμπα πάει στὴν Πόλι!...

'Άλλοτε θὰ σὰς ποίμε περισσότερα.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟ ΛΕΞΙ...

'Ο Νικόλαος Τομπάζης ἀναγκάστηκε κάποτε λόγφ θαλασσοταραχῆς νὰ καταπλεῖσθαι τὸν Πέλο, ἐπὶ Τουρκοκρατίας. 'Εκεῖ βρῆκε ἀγκυροβολημένον καὶ τὸν φίλον του καπετῖν Ἀλέκτρον Σπεσιώτην. Καὶ τοὺς δυὸ **Ἕλληνας** καπετανανοῦς τοὺς προσκάλεσε ὁ ἀγὰς τοῦ τόπου σὲ γεῦμα. 'Αφοῦ λοιπὸν φάγαμε ἤρθαν στὸ κέφι. Τότε ὁ Τοῦρκος ἀγὰς εἶπε στὸν Τομπάζη νὰ τραγουδήσῃ. 'Ο Τομπάζης ζήτησε ἓναν ταμποῦρα κα' ἄρχισε νὰ τὸ λαλή:

Λιψᾶν οἱ κάμποι γιὰ νερά
Καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια,
Λιψάει κα' ὁ δόλιος Ζαχαριάς
Γιὰ Τούρκικα κεφάλια!...

'Όταν τελείωσε τὸ πρῶτο του αὐτὸ τετραστίχο ὁ Τομπάζης γύρισε στὸν ἀγὰ καὶ τὸν ρώτησε:

— Μπᾶς καὶ σοῦ κακοφαίνονται ἀγὰ μου; Τὸ τραγοῦδι τὸ λέει...

— Δὲν περᾶζει καπετῖνο, δὲν περᾶζει ρεῖζὴ Νικόλα, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Τοῦρκος διοικητής. Τελείωσε τὸ τραγοῦδι σου...